

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe za vojvodino kranjsko.

Ureja Gustav Pirc, družbeni ravnatelj.

»Kmetovalec« izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 4 K, za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 2 K na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inzerat na vsi strani 60 K, na $\frac{2}{3}$ strani 40 K, na $\frac{1}{3}$ strani 20 K, na $\frac{1}{6}$ strani 10 K in na $\frac{1}{12}$ strani 6 K. Pri večjih naročilih rabat. Družabnikom 20 % popusta.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3.

Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

Št. 10. V Ljubljani, 31. maja 1907. Leto XXIV.

Obseg: Staje v govejem hlevu. — Državna podpora za zboljšanje hlevov. — Uspešna prasičereja. — Vprašanja in odgovori. — Kaj delajo naše podružnice. — Kmetijske novice. — Družb. vesti. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati.

Staje v govejem hlevu.

Staje za goved naj bodo take, da se porabi kolikor mogoče malo stelje in da živina navzlic temu dobro leži in snažna ostane, kar je zlasti važno z ozirom na umno mlekarstvo. Za posamezno govedo naj se določi po možnosti majhen prostor, ker se stem stavbeni stroški za hlev izdatno znižajo.

Dolgost staj bodi tako kratka, da živina ne odlaga blata na stajo, temveč v gnojnični jarek, ki je zadaj narejen.

Za majhno govedo zadostuje 190 do 200 cm dolžine, za večjo do 210 cm. Pri tej dolžini se more goved lahko ulegati in gnoj pada v jarek, vsled česar se staja ne onesnaži in živina laže snažna ostane.

Staja mora imeti od jasl do jarka nekoliko padca, in sicer 3 do 4 cm na vso dolžino, da more gnojnica sproti odtekati. Pri tako majhni strmini se ni bati prezgodnjega izvirgovanja in truta pri kravi.

Skušnja nas uči, da so tla staje kakor tudi gnojnični jarek lahko narejeni iz cementnega betona, vsled česar se ne izgubi nobena kapljica gnojnice in je take staje lahko razkuževati, če kdaj pride v hlev kaka kužna bolezen.

Nekteri niso za čista cementna tla, temveč položijo na staje lesene hlode, ki naj seveda nimajo špranj. Cementna tla so res bolj mrzla in trda, vsled česar se mora močnejše nastiljati, in tudi vime se lahko na cementnih tleh prehladi.

Pod 57. kaže hlevske staje z lesenimi tlemi, kjer je le zadnja polovica vdolana v cementni beton, dočim je lahko spredaj les položen na gramoz. Koder je les še poceni, se take staje dajo za majhen denar narediti ter so popolnoma primerne za svoj namen.

Zadaj za stajami ležeči gnojnični jarek bodi vsaj 30 cm širok, bolje tudi več, in naj bo povprečno 25 cm globok.

Na drugi strani jarka je hodnik, ki je tudi lahko

lesen, pa še boljši je iz betona, ker je trpežnejši in se laže snažen ohrani. Na vsak način pa beton ne sme biti gladak, da živini na njem ne drsi. Hodnik bodi vedno nekoliko nižji kakor staje, če ne

Podoba 57.

Prerez hlevskih staj: a leseni hlodi, b beton, c hodnik.

več, vsaj 5 cm, kajti živina se pri ogledovanju veliko lepša vidi, če više stoji, kar ni napačno, kadar imamo kupca v hlevu.

Državna podpora za zboljšanje hlevov.

Precejšnja ovira napredovanju živinoreje v naših krajih so nedostatni hlevi, kjer se živina nikakor ne more povoljno razvijati. Pa tudi z ozirom na mlekarstvo sedanji hlevi niso primerni, ker v njih ni mogoče

namolsti zdravega in trpežnega mleka, ki se potem da iz njega narediti dobro in trpežno presno maslo.

C kr. kmetijska družba kranjska je v spisih v „Kmetovalcu“ in v posebnih knjižicah že leta in leta opozarjala gospodarje na ta nedostatek ter jih bodrila k primerni uravnavi hlevov. Na potovalnih kmetijskih predavanjih in pri kmetijskih tečajih so se kmetovalci posebno vнемali za zboljšanje hlevov.

Družbeno delovanje v tem pogledu ni bilo brezuspešno, kajti imamo sedaj v deželi že precej dobrih hlevov, ki služijo za zgled.

Glavni odbor naše družbe je bil prepričan, da se da v tem pogledu še veliko več in hitreje doseči, če se kmetovalcem priskoči na pomoč s primernimi nagradami ali podporami. Zaraditega je glavni odbor ponavljaje prosil e. kr. kmetijsko ministrstvo za državno podporo, da se z njo nagradijo posestniki, ki svoje hleve zboljšajo. Lansko leto je to ministrstvo slednjič ugodilo družbeni prošnji ter je za leto 1906. dovolilo v omenjene svrhe 3000 K državne podpore ter je obljubilo enako podporo tudi za leto 1907. Gotovo se je nadejati tudi za poznejša leta take državne podpore.

Po daljšem dopisovanju s kmetijskim ministrstvom je bil odobren razglas o razdelitvi državnih podpor za zboljšanje hlevov z dne 1. oktobra 1906. ter je ta razglas bil objavljen v „Kmetovalcu“ in tudi v vseh drugih listih, ki izhajajo v deželi.

Za državno podporo za zboljšanje hlevov se je pravočasno, t. j. do 1. decembra, zglašilo nič manj kakor 325 gospodarjev. V razmerju s številom prosilcev je državna podpora silno malenkostna, in glavni odbor je bil v zadregi, kako zadostiti omenjenemu razglasu, ki je bil sestavljen po predpisih c. kr. kmetijskega ministrstva, in kako tudi po možnosti ustreči mnogoštevilnim prošnjam.

Pričujoči spis naj bo pojasnilo prosilcem, kakšna je ta zadeva sedaj.

Glavni odbor je najprej c. kr. kmetijskemu ministrstvu sporočil, da se vzpričo nepričakovano velikemu številu prosilcev ni mogoče ravnati po razpisu, kajti potovalnim učiteljem (v poštev hodita samo dva) je naravnost nemogoče v doglednem času vsakega posebej obiskati in mu celó izdelati načrt. Izdelovanje tolikih načrtov po potovalnih učiteljih sploh ni izvršljivo in tudi ni upravičena zahteva. Glavni odbor se je vnovič postavil na stališče, da je razpisati nagrade tistim, ki svoje hleve zboljšajo, hlev se potem pregleda, in če je poprava dobra, pa naj se državna podpora v obliki nagrade izplača.

Na tozadevne predloge je c. kr. kmetijsko ministrstvo družbi odgovorilo: Nikakor se ne gre za večje nove stavbe ali za večja popravila, temveč navadno le za preprosta zboljšanja, ki se prilagodijo kmetiskim hlevom in ki naj so po možnosti preprosta in ceno, pa tudi pripravna. Kmetiki hlevi naj se zboljšujejo, ker slabo vplivajo na živino zaradi pomanjkanja svetlobe, zraka in snage, ker so slabo razdeljeni in nimajo primernih tekališč za teleta. Zboljšanje se mora tikati tudi gnojišča in gnojnične jame, da je omogočeno umno ravnanje z gnojem. V to svrhu zadostuje, če veščak kmetom razloži najpreprostejše in najcenejše zboljšanje hlevov ter pove, ktere izpremembe v razdelitvi hleva so primerne. V to svrhu zadostuje v boljše pojasnilo narediti preprost načrt brez ravnala in šestila. Pri takih pojasnilih naj potovalni učitelj opozarja na sameobsbi umevne reči, ki jih pa kmetje največkrat prezro, n. p. da padec staje med jaslami in gnojničnim jarkom ne

sme presegati treh *cm*, da mora biti gnojnični jarek nepokrit, da morajo biti stene gladko ometane in na leto vsaj enkrat pobeljene, da iz gnojišča ne sme gnojnica odtekati in ne deževnica s streh pritekati itd.

Te in še mnoge druge okoliščine izcimijo željo, da veščak pred pričetkom poprave hleva pouči in dá potrebno smer. Kakor je iz razglasa posneti, je pri tem vseeno, če dáta navodila potovalni učitelj, kak drug veščak, ali če se zboljšanje hleva zvrši na podlagi dobrih načrtov ali na podlagi kakšnega vzornega hleva.

Ogled hleva, ki naj se zboljša, je sicer želeli, a nikakor ni vselej potreben; v posameznih slučajih more potovalni učitelj prosilce tudi pismeno opozoriti na kak primerno zboljšanje hleva, ali more prosilce kakega kraja skupaj sklicati, jim tamkaj dati potrebna pojasnila ter v kakem hlevu pokazati, kakšna popravila so potrebna. Na ta način je mogoče hraniti s časom, in zato tudi kaže popravila v gotovih delih dežele odložiti na drugo leto.

Končni ogled popravljenega hleva kakega prosilca (ko je hlev namreč že popravljen) se pa po potovalnem učitelju mora zvršiti, kajti le na podlagi poročila o takem ogledu je mogoče staviti upravičen nasvet glede državne podpore sploh in glede vsote posebej. Vedno se namreč more pripetiti, da zboljšanje ni podpore vredno, ali pa je pomanjkljivo in je v zadnjem slučaju čakati, da se nedostatki odpravijo. Določitev kake nagrade ali podpore pred končnim ogledom se ne priporoča, ker se popravila na različni način vrše, in je samoobsebi umevno, da je pri površnih in manj primernih popravilih predlagati manjšo podporo kakor pri vzornih napravah.

Pri določitvi podpore je tudi pomisliti, da v veliko slučajih more kmet velik del popravil zvršiti sam, oziroma po svojih ljudeh. V takih slučajih zadostujejo tudi manjše podpore od 50 K navzgor, in se je vsled mnogih prošenj držati nižjih podpor.

Tako torej veli tozadevni ministrski odlok.

Potovalni učitelji bodo pač po možnosti okrog hodili, vendar je naravnost nemogoče, da bi prišli k vsakemu prosilcu posebej, in to v najbližnjem času. To ni mogoče, ker imajo ti učitelji tudi druga opravila in bi jim vrhutega nihče ne plačal potnih stroškov, ker so potni pavšali omejeni. Zgodilo se je že in se bo, kolikor mogoče!

Kdor ima resno voljo svoj hlev popraviti in se potegovati za državno podporo, ta gre lahko na delo in potrební pouk v to svrho lahko povzame iz mnogih spisov, ki smo jih v „Kmetovalcu“ objavili, iz knjig, ki jih je družba izdala, vpraša lahko osebno razne veščake, ali pa gre pogledat vzorne hleve, ki se nahajajo že semtertja po deželi.

Dolenjci vidijo dober hlev na kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu, kjer jim tamošnji gg. učitelji kmetijstva radi dajo tudi drugih potrebnih navodil. Kdor pride v Ljubljano, more pogledati hlev družbene gospodinske šole v „Marjanišču“ in lahko dobi osebno primerna pojasnila v pisarni naše družbe. Prav primeren hlev za goved ima gospod Mihevc v Dolenjem Logatcu. Posnemanja vredna je notranja vzorna oprava hleva g. župnika na Rovih v kamniškem okraju. Isto velja tudi o hlevu g. župana Grošlja v Poljanah.

Poglavitno je torej, da se takoj prične s popravili v hlevih, in kdor izmed prosilcev zboljšanje svojega hleva zviši, naj to takoj naznani kmetijski družbi, in eden izmed potovalnih učiteljev pride pogledat zvršeno

delo, in na podlagi poročila bo potem glavni odbor predlagal državno podporo in njeno višočino.

Podpore morejo biti le oni deležni, ki naredo ali popravijo svoje hleve po nastopnih določilih:

1. Hlev bodi vsekako nepredorno tlakan, oziroma vsaj prostor, kjer živina stoji, mora biti tako tlakan.

2. Za stajami bodi odprt gnojnični jarek, kjer more sproti odtekati gnojnica na gnojišče, oziroma v gnojnično jama.

3. Tla med jaslami in gnojničnim jarkom naj po vsej dolžini vise približno le za kake 3 cm.

4. Hlev bodi gladko ometan in pobeljen.

5. Oken v hlevu bodi dovolj, da je hlev svetel.

6. Za prezračevanje hleva bodi kakorkoli skrbjeno.

Če se prezračuje s pomočjo oken, naj bodo ta tako prirejena, da nastali preprih živini ne škoduje. O drugih načinih prezračevanja smo pisali v 9. številki letošnjega „Kmetovalca“.

7. Jasli naj bodo dovolj nizke, da goved more jesti le s sklonjenim vratom in sprednji rob jasli naj živine nikdar ne tišči med jedjo na spodnji del vratu.

8. V hlevu bodi poseben, zagrajen prostor za odstavljena teleta, kjer se morejo neprivezana gibati.

9. Gnojišče zunaj hleva bodi dovolj veliko in tako prirejeno, da se gnojnica ne more odtekati in da deževnica s streh, bodisi od kapov ali od žlebov, ne more pritekati na gnojišče. Če je le mogoče naj se naredi posebna gnojnična jama, ki gnojnico resnično drži. Prednost pri podeljevanju državne podpore imajo ti-ti, ki imajo naprave za lahko izpraznjevanje gnojniških jam.

Uspešna prasičereja.

Nobena izmed domačih živali ne zahteva tako primerne oskrbovanja kakor prasič. Oskrbovanje prasičev je pa prav lahka reč, kajti dajati jim je tisto, kar jim po naravi gre. Življenje naših prasičev je navadno zelo nenaravno, zato mnogokrat slabo uspevajo, so radi bolni in pogine jih več kakor vseh drugih vrst domačih živali.

Bolne prasiče je težko uspešno zdraviti, zato je za kmetovalca važneje gledati, da prasič sploh ne zboli, kar ni težko doseči z umnim oskrbovanjem.

Prasič je silno snažna žival, ki ljubi snago, čist zrak in svetlobo, zato le tamkaj uspeva, kjer dobiva te pogoje za svoje uspevanje. Prasič je ustvarjen, da se giblje na prostem, da more po zemlji riti in prst žreti. Umen gospodar bo torej prasiču dal priliko, da more utetiiti svoj naravni nagon.

Prasič ni „svinja“, in če je, ga je človek naredil za svinjo. Daj prasiču snažen svinjak, določi mu suho in snažno ležišče, pa bo vedno blato in scalnico tamkaj odlagal, kjer navadno ne leži. Če pa v svinjaku zastaja gnojnica in ni nikjer suhega in čistega prostora, potem je seveda prasič prisiljen valjati se na vsem prostoru postane nesnašen in je podvržen raznim boleznim.

Prasič sicer hiro rase, vendar naj nas njegova velikost ne premoti. Dokler mlada svinja ni vsaj 9 mesecev stara, je ni pripustiti, ker sme šele storiti, ko je dobro leto stara. kajti premlada svinja skoti le malo zanikarnih pujskov, ki jih ne more preživiti, ker se mlečne žleze pred enim letom ne razvijejo in prezgodaj ubrejena svinja nima dovolj mleka.

Plemenjenje vseh domačih živali, ki so med seboj v sorodu, je vedno škodljivo, najbolj pa pri prasičih, kjer se tako ravnanje najhitreje maščuje. Nerazviti in

medli pujski, ki se šestokrat brez dlake rode, božjastni pujski, pujski, ki jim vsled snetivosti odpadajo repi itd., so vedno posledica, ker je bila svinja v sorodu z mrjascem.

Če je v vasi ali daleč naokrog en sam mrjasec, potem je ves prasičji zarod tistega kraja v sorodu, vse svinjice in mrjaščeki so med saboj od mrjaščeve strani vsaj polsestre ali polbratje, in čez 9 do 12 mesecev, ko se ta zarod rabi za pleme, se prav lahko primeri, da zaskoči oče mrjasec svojo hčer ali mrjasec polbrat svojo polsestro itd. Posledice takega ravnanja so zelo slabe, in letos nam prihajajo pritožbe od vseh strani o neuspevanju prasičjega zaroda, ki ima svoj vzrok največ v takem sorodnem plemenjenju.

Varujte se tega in vedno skrbite za mrjasca popolnoma tuje krvi!

Storjene pujske je pač varovati prehlajenja, a zato jih ni omehkužiti. Posebne toplote ne potrebuje mlad pujske, škodljiv mu je pa vsak enostranski preprih, zlasti so nevarna špranjasta tla, ki skozi nje vleče, in prav tako je slabo, če se pujske ležeč naslanja na mrzlo steno. Vnanje mrzle stene ob zidu morajo torej biti znotraj v svinjaku z lesom opažene.

Če je vreme količkaj ugodno, naj se mladi pujski spuščajo na prosto, da se tamkaj poljubno gibljejo. Na vsak način je skrbeti za prostor, kjer morejo v zemlji riti in nekaj prsti požreti. V kot svinjaka jim je položiti zaboj s prstjo, kjer morejo brskati in po potrebi prst uživati. Bog je ustvaril prasiča, da rije, zato mu je dal rilet in prebavila, ki potrebujejo prsti. Ne bomo modrejši od Boga in dajmo prasiču tisto, za kar je ustvarjen!

Mlad prasičji zarod more uspevati le v suhem, snažnem in svetlem svinjaku, ker so pujski v temnih, mokrih in zatohlih svinjaki podvrženi celi vrsti bolezni. Če pujski postanejo sajasti, mršavi, priščnati itd. je vselej vzrok slab svinjak.

Mlade prasiče vadimo na sirovo krmo; poleti naj dobivajo zeleno klajo in pozimi seno. Le ne prasičem preveč kuhati! Pokladanje samo kuhane krme je silno škodljivo; prasičja prebavila postanejo ohlapna, žival sploh občutna in rada boleha. Kuhanje za prasiče je pa poleg tega silno drago, kajti dandanes nima nihče povoda les za kurjavo tratiti.

Prasič je vsejedec; on žre rastlinsko hrano, pa tudi živalsko, in vrhutega potrebuje tudi prsti. Če naj ga zdravega ohranimo in naj dobro uspeva, naj dobiva vsega razmerno dovolj. Pomije iz kuhinje, ki imajo v sebi ostanke kuhanega mesa, semintja kaj živalske krvi, pomešane s kakim drugim rastlinskim krmilom, prasiču za spremembo kaj dobro tekne.

Prasič naj hodi tudi na pašo, naj pride na sprušeno njivo, koder pridno pobira hroščece in ličinke ter se poleg tega dobro sprehodi in uživa čist zrak.

Če je količkaj prilike, naj se prasič poleti koplje in valja v vodi. On je žival močvirja, in kolikor bolj mu človek dá priliko uživati razmere, ki je zanje ustvarjen, tem krepkejši bo, bolj se bo razvijal, manj bo bolan, in če slednjič zboli, bo laže prenašal razne bolezni.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 162. Popravil bom svoj hlev ter bom stajal betoniral. V hlevu nastiljam s hrastovim listjem. Iz mnogih vzrokov nikakor ne morem gnoja vsak dan izki-

davati, zato vprašam, ali bom zaradi tega prideloval več ali manj gnoja? (J. G. v Š.)

Odgovor: Če boste imeli hlev z betonirami stajami, ki se bo od njih gnojnica sproti odtekala, potem bo pod živino bolj suho, porabili boste manj stelje in vsekako bo manj gnoja kakor v hlevu, če se iz njega gnojnica ne odteka. Manj gnoja bo pa le zaradi manjše porabe stelje, ki tako ne hodi posebno v poštev, kajti stelja ima le neznatno množino redilnih snovi v sebi ter v zemlji učinkuje predvsem v fizikalnem oziru. Poglavitni obstojni del gnoja, ki daje zemlji redilnih snovi, je živinsko blato in skalnica; množina tega gnoja pa ostane vedno ista, če je hlev betoniran ali ne. Gnoja boste torej manj pridelovali, a ta bo veliko več vreden in poleg tega boste imeli še gnojnico na razpolaganje, ki se je v netlaknem hlevu, oziroma v nebetoniranih tleh silno veliko pogubi.

Vprašanje 163. Ali smem gnojnico voziti tudi sedaj spomladi in pozneje poleti na pokošena deteljiska in senožeti, ki so na soldanastih tleh? (J. G. v Š.)

Odgovor: Gnojenje pokošenih deteljisk in senožet vse leto, torej tudi med rastjo, je zelo koristno, ker povzroča bujno rast in večkratno košnjo. Tako gnojenje je pa vršiti le ob deževnem vremenu, ko je zemlja napojena z vodo, in sicer z dobro povreto, t. j. s prestano gnojnico, ki se včasih mora celo z vodo razredčiti, če že samanasebi vsled pritoka deževnice v gnojnično jamo ni dovolj redka. Močna gnojnica, zlasti na suhi zemlji, more rastline in njih korenine posmrediti. So namreč kraji, kakor n. pr. v Švici, koder z neprestanim gnojenjem z gnojnico pridelujejo silno veliko krme, vendar se je ozirati na posebne razmere, ki vladajo pri Vas v Vipavski dolini, kjer imate veliko vročine in malo dežja. Bodite torej previdni, delajte poskušnje, da doženete pravo porabo gnojnice v tamkajšnjih razmerah.

Vprašanje 164. Svoj travnik sem pognojil s Tomasovo žlindro. Spomladi je nekdo ponesreči zažgal na tem travniku od lanskega leta ostalo suho travo. Po požaru ni bilo poldrugi mesec dežja, zato vprašam, če je ogenj uničil učinek fosforove kisline v Tomasovi žlindri? (J. G. v Š.)

Odgovor: Ogenj nima na učinek fosforove kisline v Tomasovi žlindri nobenega vpliva, saj dobivajo to žlindro iz plavžev, kjer je več sto stopenj vročine. Vsled požara in vsled suše bodo pač nekatere rastline usehnile, a pozneje se bo travnik že samodsebe močnejše zaledinil in žlindra bo zato dlje časa učinkovala, ker je redko zarasel travnik v pričetku ne bo toliko porabil.

Vprašanje 165. Pri nas je navada dati kravi, kadar ima storiti, v vinu namočenega kruha. Od druge strani se pa trdi, da je to nevarno, ker lahko povzroči poporodno vročino. Ktero mnenje je pravo? (F. D. v S.)

Odgovor: Dajati kravi pred ali med porodom v vinu namočen kruh, je povsem nepotrebno, ker nič ne koristi, pač pa lahko škoduje. Tako ravnanje ima morda namen kravo okrepiti in ji bolečine zmanjšati; prvo je v tako kratkem času nemogoče, drugo pa nepotrebno in sploh veliko ne izda. Vino more biti v tem slučaju celo škodljivo, če ga krava toliko dobi, da vpliva na čutnice; ona ima potem morda res nekaj manjše porodne bolečine, zato so pa popadki slabjši in porod se nepotrebno zavlačuje, kar je odločno škodljivo. Da bi krava zaradi takega, v vinu namočenega kruha dobila poporodno vročino, ni vzroka. Po porodu pa, če je krava iz kterejakoli vzroka zelo oslabiljena in je izgubila veliko krvi, pa v vinu namočen kruh prav dobro prija, ker jo poživlja.

Vprašanje 166. Kupil sem 3 leta starega konja, ki ima na kolenih zadnjih nog bule, debele za drobno kurje

jajce. Bule konja ne bole, tudi ne, če jih stiskam, ter ga pri hoji nič ne ovirajo. Kako odstranim te bule na konjskih nogah in ali je res dobro sredstvo mazati jih s terpentinom? (A. P. v S.)

Odgovor: Omenjene bule Vašega konja, ki ga ne bolijo in ga tudi ne ovirajo pri hoji, so mehurji, ki na ta način nastajajo, da se kožica, ki obdaja člene, napolni s členovim mazilom. Mehurji konja bolijo in povzročajo tudi šepavost v pričetku, kadar nastanejo, zastareli mehurji so pa brezpomembni in kvarijo le lepoto konja. Če zastareli mehurji konja ne nadlegujejo, jih je najbolje pri miru pustiti. Vmencevanje terpentina, zmešanega z mastjo, v zastarele mehurje že more imeti nekaj uspeha, vendar je odstranitev zastarelih mehurjev vsekako prepustiti živinozdravniku, če se sploh to hoče imeti zaradi tega, da je konj lepši videti in se lažje prodaja.

Vprašanje 167. Prosim pojasnila, če je voda za domače kunce potrebna in ali je vseeno, če se jim vode ne da? (J. K. na V.)

Odgovor: Kuncu potrebuje za redno prehranjevanje vsekako tudi vode, bodisi da je dovolj dobiva v krmi, ali pa posebej. Če se kuncu krmi izključno s sočnato zelenjadjjo, dobiva v njej dovolj vode, vsled česar posebno napajanje ni potrebno; včasih je celo škodljivo. Kadar pa kuncu dobiva le suho krmo in vmes malo ali le semtertja kaj sočnate krme, tedaj je napajanje neobhodno potrebno. Najboljša pijača za kunce je popolnoma sveže in zdravo mleko, zlasti kozje, ker z mlekom kuncu ne dobiva samo dovolj vode, temveč tudi veliko redilnih snovi. Kdor nima mleka na razpolaganje in kuncu krmi samo s suho krmo, ta jim mora dajati na vsak način tudi pitne vode. O pijači za kunce bi se dalo veliko pisati, znano nam je, da strokovni list „Perotninar“, ki izhaja v Trzinu, prinese v prihodnji svoji številki daljši spis o tem vprašanju. Pri tej priliki vnovič priporočam ta strokovni list, ki se tudi peča z rejo vseh malih domačih živali.

Vprašanje 168. Po listih se objavljajo tržne cene vseh mogočih pridelkov in izdelkov, samo cen mesa in živine, bodisi kupljene na živo ali mrtvo vago, ne najde kmet nikjer. Ali kmet res ne sme vedeti za prave cene govedi, telet, prasičev in mesa sploh zunaj glavnega mesta? (J. Š. v D.)

Odgovor: Vaše ogorčeno vprašanje je upravičeno in utemeljeno. Niste prvi, ki je napram naši kmetijski družbi sprožil to vprašanje. Bodite prepričani, da naša družba ni vzrok, če ne more v „Kmetovalcu“ prinašati omenjenih zahtevanih cen. Že zdavnaj smo mislili na to, in smo skušali ustreči upravičeni želji naših udov. Ovire so za sedaj nepremagljive. Kdo je temu kriv? Kmetje sami! Kmetje prodajajo svojo živino enkrat na oko, kar počez, na podlagi samovoljne cenitve, drugič zopet na mrtvo ali živo vago in tretjič zopet na funte ali kilograme. Kako je potem mogoče dognati enotno tekočo ceno?! Pri vsem tem največ trpi kmet sam, ker ga prebrisani in zvijačni kupci in prekupci kaj radi opeharijo, zanašajoč se na njegovo nevednost. Če naj kdaj postane bolje v tej in v drugih zadevah, potem nas mora kmet ubogati in nam verjeti, da je kmetijstvo silno težka obrt, ki je v zvezi s trgovskim znanjem; zato se mora kmet učiti, vežbati, združevati in organizirati. Sami si pomagajte, drugi vam ne bodo. Vzdrinite se vendar že in nastopite složno v vseh zadevah kakor stan sam zase, prične sami misliti in ne zahtevajte, da drugi za Vas mislijo, oziroma Vas brezmejno izkoriščajo za svoje sebične namene. V samopomoči ja Vaša bodočnost? Torej združite se za enak način prodaje, in potem nam bo mogoče objavljati tekoče cene živine in mesa.

Vprašanje 169. Po naših vinogradih se je začel na trsnem listju kazati na gorenji strani pršič in spodaj bel prah. Jaz menim, da je to peronospora, drugi pa to zanikujejo. Kdo ima prav? (J. Ž. v D.)

Odgovor: Popisani pršič se spomladi prav pogosto kaže na trsnem listju in ni peronospora, temveč je poškodba listja, ki jo povzroča trsna pršica, majhna živalca, ki se s prostim očesom niti ne vidi. Ta pršica ne dela škode, ki bi bila imena vredna, vendar včasih nastopa v takšni množini, da vendarle trtam škoduje. Zato ni napačno tudi to škodljivko zatirati, in najlaže se je ubranimo, če napadeno listje odtrgavamo in sežigamo.

Vprašanje 170. Prodal sem konja. Kupec me ni vprašal za napake in konja tudi nisem dal na poskušnjo. Sedaj mi je kupec konja vrnil, češ da noče voziti, zato vprašam, če sem zavezan konja nazaj vzeti? (F. K. v Č.)

Odgovor: Samoobsebi je umevno, da je kupec kupil konja za vožnjo in je zanj plačal primerno ceno. Če konj resnično noče voziti, potem nima plačane vrednosti, in kupčija je neveljavna, navzlic temu, da pri prodaji niste govorili o napakah in niste dali konja na poskušnjo.

Vprašanje 171. Imam približno 15 let staro kobilo, ki je vso zimo pomalem kašljala ter je dobila pred mesecem silno težko sapo. To se je popolnoma popravilo, in ko sem pričel z njo voziti, je kobila iznova dobila še hujšo sapo, zopet močno kašlja in malo je. Kakšna je ta bolezen in kako jo je zdraviti? (F. K. v C.)

Odgovor: Vaša kobila ima naduho, ki jo povzroča bolesta izprememba pljučne tkanine. Naduhi more biti vzrok tudi kaka srčna bolezen. Naduha največkrat nastane vsled katara v pljučih, vsled pljučnice ali zapljučnice. Tudi jo zakrivi pretežko delo, pokladanje plesnivega ali zatohlega sena in predolgo postajanje v hlevu brez dela. Zdravljenje, če je sploh mogoče, je závisno od vzroka naduhe in načina pojavljanja ter ga je prepustiti živinozdravniku.

Vprašanje 172. Iz česa naj naredim živo mejo, da hitro zraste in bo tvorila trdno ograjo? (F. P. v T.)

Odgovor: Najboljša živa meja se naredi iz belega trnja. Ta je namreč zelo trpežna in ob pravilni vzgoji tvori najbolj nepredorno ograjo. Slaba stran belega trnja (gloga) je počasna rast. Na drugem mestu je gabrova meja, ki zelo hitro zraste, jo je laže vzgojevati kakor trnovo, vendar ne zapre tako gosto in ima tudi ta slabo lastnost, da jo živina rada objeda. Meja iz akacije tudi ni napačna. Akacija je žilava rastlina, ji nič ne škoduje, se sme zapletati in kriviti, zato se iz nje lahko naredi nepredorna trnjeva seč. Akacija hitro rase in se močno razrašča, zlasti v živi meji, kjer se mora pridno obrezovati in obsekovati, a zato postane tudi košata, široka in koreninski izrastki silijo kakor plevel v obdelan svet ter jih je težko zatirati. Smrekova seč je lepa, se sicer počasi razvija, posamezne rastline rade usihajo in spodaj kmalu postane tudi za večje živali predorna.

Vprašanje 173. Nameravam zidati nove svinjake in novo gnojišče s posebno gnojnično jamo. Ali je umestno mešati gnoj od govedi, konj in iz stranišča na gnojišču? Kako veliko naj bo gnojišče za 5 goved, 1 konja in 8 svinj in kako velika naj bo jama za gnojnico? (K. P. v S.)

Odgovor: Če gnoj na gnojišču povprečno po 100 dni leži in se gnoj poldrugi meter debelo na gnojišču nalaga, potem se računa za eno veliko žival 4 m² prostora na gnojišču. Štiri prasiče morete računati za eno odraslo goved. Omenjeni prostor se pa seveda mora povečati ali se more skrčiti z ozirom na to, koliko stelje se porabi in če gnoj daljši ali krajši čas na gnojišču leži. Na vsako odraslo

veliko žival je računati $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ kub. metra prostora v gnojnični jami, in če je ta poldrugi meter globoka, se računa, da naj bodo tla $\frac{1}{100}$ tal vsega gnojišča. Gnoj od govedi, konj in prasičev ter iz stranišča se mere s pridom na gnojišču mešati. Vsak teh gnojev ima seveda svoje posebne lastnosti, skupaj pomešan pa da gnoj, ki vsestransko zadoštuje. Gnoj iz stranišča ima v sebi zlasti veliko fosforove kisline ter znatno zboljšuje hlevski gnoj. Podrobnejši pouk na Vaše vprašanje najdete v prvem zvezku kmetijske knjižnice „Gnoj in gnojenje“, ki ga dobite pri naši družbi za 40 vin.

Vprašanje 174. Kakšne cevi so najboljše za odtok gnojnice iz hleva v gnojnično jamo? (K. P. v S.)

Odgovor: Za odtok gnojnice iz hleva v gnojnično jamo je najboljše narediti zidan jarek, ki naj bo nepredoren, da gnojnica ne more v stran uhajati. Zaraditega naj se jarek s cementom zida ali pa kar naravnost iz betona naredi. Jarek je tako prirediti, da se vselej lahko na nekterih mestih odpre, za slučaj, če se na kakem mestu zamaši in ga je treba iztrebiti. Za odtok gnojnice so pač tudi primerne cevi, ki seveda morajo imeti dovolj svetlobe, in so v to svrhu najcenejše in najboljše cementne cevi. Take cevi zna delati vsak boljši zidar, ki se je kdaj pečal z zidavo s cementom, dobivajo se pa tudi narejene pri raznih tvrdkah v Ljubljani, in sicer v raznih velikostih.

Vprašanje 175. Jeseni sem kupil 2 voliča, ki sta bila poletni v planini. Vola imata sedaj po hrbtu vse polno ogrcev, in sicer kar drugega pri drugem. Če te ogrce stiskam, prilezejo iz njih beli črvi, a voli to neradi puste, ker jih boli. Kako naj zdravim ogrce na volih, in s čim naj živino mažem, da je ne bodo muhe nadlegovale? (J. Š. v P.)

Odgovor: Ogrce na koži goveje živine povzroča goveji zolj, ko poleti odlaga svoja jajčeca na dlako. Iz jajčec se ležejo majhne ličinke, ki se zarivajo v kožo in čez zimo delajo bule, ki jih ogrce imenujemo. Posebne skrbi ogrci ne potrebujejo, le paziti je, da spomladi ne pridejo ličinke (črvi), ki iz njih izlezejo, na gnoj, kajti tamkaj se zopet razvijejo v nove zolje, ki potem živino nadlegujejo. Kadar ogrci špičasti postajajo in se vidi, da imajo ličinke izlesti, je najbolje ogrce stiskati in ličinke pomoriti. Vselej to seveda ne gre, ker živini povzroča bolečine, zlasti kadar je močno ogrčasta. Zrele ogrce je neki dobro z ribjim oljem vmenecati, ker potem, kakor pravijo, ličinke sameodsebe brez škode v koži poginejo. Da mlada živina ne postane ogrčasta, jo je na paši vsak dan vsaj enkrat, če ne dvakrat, skrtačiti, da se odstranijo na dlako odložena zolja jajčeca. Mazanje živine z vodo, kjer se je kuhalo orehovo listje ali pelin, tudi odganja zolje in muhe. Prav dobra maža proti zoljem je naslednja: Na 10 litrov vode se dene 20 žlic tobačnega izvlečka in $\frac{1}{2}$ kg loja; to vse se dobro prekuha in se slednjič dodane kakih 10 žlic petroleja. S to mažo se živina namaže na tistih mestih, kamor se zolj najrajši vseda in povzroča ogrce. Zolj sicer pride tudi na tako namazano živino, a jo kmalu zapusti in ne odloži svojih jajec.

Vprašanje 176. Pri nas je neki vinogradnik izumil naslednjo zmes za štipanje trt: 50 kg malčeve moke, 3 kg živega apna in 2 kg žvepla. Ali kaj pomaga s to zmesjo vinograde štipati? (J. R. v B.)

Odgovor: Vi v svojem vprašanju niste povedali, zaradi česa naj se trte z omenjeno zmesjo štipajo. Če naj bo to štipanje proti peronospori, potem bodite prepričani, da bo popolnoma neuspešno. Če naj pa štipanje pomaga zatreti grozdno plesnobo, je pa primes apna in mavca popolnoma nepotrebna in celo škodljiva, kajti razvoj grozdne plesnobe more ovirati edino le žveplo.

Vprašanje 177. Imam kravo, ki je pred tremi meseci storila; ona rada je in pije in je drugače sploh zdrava, le vedno **krvavi iz desne nosnice**. Kaj je temu vzrok? (A. P. v S.)

Odgovor: Redno krvavenje iz nosa pri govedih, ki se dan za dnevom ponavlja in se samoodsebe nerado ustavi, ima svoj vzrok v kaki notranji bolezni, ki tiči v pljučih, v srcu, v ledicah itd., in je lahko tudi posledica napačne sestave krvi, vsled česar kri na zraku ne zakrknje in se počena žila samoodsebe s zakrknjeno krvjo ne zamaši. Krvavenju iz nosa je pa lahko vzrok tudi kaka bolezen v nosu. Mi Vam ne moremo dati drugega sveta, kakor da pokličete veččega živinozdravnika, ki žival preišče in Vam da navodilo za zdravljenje. Opozarjamo Vas, da je vsako tako redno in trajno krvavenje opasno, ker je lahko znak kake nevarne bolezni.

Vprašanje 178. 9 let stari kravi se je naredila po otelitvi za pleči za oreh debela bula, ki se je sama segnojila in predrla, a potem se je zopet zaprla in se vedno bolj veča. **Kako naj zdravim to bulo** in ali naj jo prerežem?

Odgovor: Če krava ni jetična, potem ni taka bula nič nevarnaga, in če se je že sama predrla in se sedaj veča, je to le znak, da se bula ni popolnoma izpraznila gnoja in se znotraj naprej gnoji. Devljite na bulo gorke obkladke, n. pr. iz kuhane lanene moke, da se bula popolnoma segnoji, in ko bo zrela, se sama predre ali pa se prereže. Segnojena bula se potem dobro iztisne in očisti gnoja, se izpira z 1% lizolovo vodo ter se zaveže, da ne pride kaka nesnaga blizu. Predrta in dobro osnežena bula se potem kmalu zaceli, ne da bi raslo divje meso. Ker je pa bull lahko vzrok kaka druga bolezen in se pozneje tvorjenje bul lahko na različnih mestih života ponavlja, zato Vam toplo priporočamo poklicati živinozdravnika, ki je edino zmožen pravilno zdravljenje uvesti, oziroma povedati, če ni bolje kravo že poprej dati mesarju.

Vprašanje 179. Na Nanosu so napravile tukajšnje občine dve veliki kapnici za napajanje živine. V vodi so se zaredile neke rdeče živalce, ki plavajo po vodi in jih je silno veliko. **Sčim se uničijo te rdeče živalce v vodi** in ali bi pomagalo, kakor nekteri trdijo, dejati v vodo soli? (J. F. v Š. V.)

Odgovor: V vsaki stoječi vodi se zaplodijo različne povodne živali, kakorhitro jim dajo razmere pogoj za življenje. Poglavitni pogoj je hrana. Če pridejo v vodo rastlinski ostanki, ki jih veter vanjo zanaša ali pridejo z vodo, ki se doteka, potem ti rastlinski ostanki v vodi gnijejo, se razkrajajo in dajejo podlago novemu življenju; razvijajo se glive in druge vodne rastline, in te služijo za hrano raznim živalim, živali zopet drugim, in tako se v takih vodah prične življenje celih vrst različnih rastlin in živali. Iz vsega tega sledi, da je edino uspešno sredstvo, preprečiti v kapnicah vsako rastlinsko in temu sledeče živalsko življenje, skrajna snaga, zato je kapnice od časa do časa popolnoma izprazniti in po možnosti očistiti. Dodevanje soli že more imeti nekaj uspeha, ker gotove rastline in živali v slani vodi ne morejo živeti, a to sredstvo ni posebno izdatno, kajti preveč soli ne gre devati v vodo, malo soli pa zopet veliko ne izda in se z dotakanjem nove vode vedno bolj razredčuje.

Vprašanje 180. Ali je mogoče in na kakšen način je doseči, da se nekatere katastralne občine ločijo od obstoječe politične občine in narede svojo samostojno politično občino? (M. K. v P.)

Odgovor: Taka ločitev je seveda mogoča ter je v to svrhu vložiti dobro utemeljeno prošnjo na deželni odbor, ki potem predloži deželnemu zboru v ta namen potreben deželni zakon. Najbolje je, če dobro utemeljeno prošnjo podpišejo

po možnosti vsi davkoplačevalci iz vseh tistih katastralnih občin, ki še žele ocepiti in dobiti novo politično občino.

Vprašanje 181. Naša občina je naredila novo gozdno pot. Na zapisnik se je dalo, da stroške nove poti plačajo tisti, ki imajo v gozdu svoje parcele. Občinski odbor se tega ni držal, temveč je stroške razdelil na vse posestnike po razmerju davka. **Ali smo dolžni plačati velike stroške za novo gozdno pot tudi tisti posestniki, ki nimamo v gozdu nikakršnih delov in pravic** in nam je pot popolnoma brezpomembna? (M. K. v P.)

Odgovor: V svojem vprašanju niste povedali, kdo in ob kateri priliki je naredil dotični zapisnik. Če se je ta zapisnik naredil v seji občinskega odbora na podlagi kakega sklepa tega odbora, potem se mora župan tega sklepa držati. Vi pa imate pravico pritožiti se na občinski odbor proti razdelitvi stroškov, in če odbor Vaši pritožbi ne ustreže, imate pravico pritožiti se na deželni odbor. Če je pa občinski odbor v svoji seji sklenil delati pot v gozd kot občinsko in se nihče v pravem času proti občinskemu sklepu ni pritožil, potem seveda so vsi davkoplačevalci vse občine zavezani prispevati k stroškom za napravo novega občinskega pota, četudi marsikdo pota ne bo rabil.

Vprašanje 182. Imam 10 glav živine, ki rada je. Pokladam vedno le dobro seno, in navzlic temu je živina vedno suha in mršava, se noče rediti ter gloda les, grize cunje in sploh hoče vse take reči jesti. Pri prasičih je prav tako. Pokladal sem klajno apno, pa vse nič ne pomaga. Kaj je vzrok temu in kako je odpomoči? (M. P. v L.)

Odgovor: Vaša živina na vsak način boleha za motenjem v prebavilih in v prehranitvi sploh. Vzrok temu bolehanju je premalo tečna krma in zlasti pomanjkanje rudninskih redilnih snovi. Nezadostna množina apna ali fosforove kisline utegne biti poglavitni vzrok. Pokladanje klajnega apna je v takem slučaju vsega priporočila vredno sredstvo, vendar uspeh ne more biti zadosten, če druge razmere niso povoljne, kajti klajno apno ni posebno prebavno in zato ne more tvoriti hitrega in velikega učinka. Nujno Vam priporočamo zadostno pokladanje močnih krmil, ki imajo v sebi veliko beljakovin in tudi lahko prebavnih fosforovokisljih spojin. Taka močna krmila so otrobi in predvsem lanene tropine. Z vsjo silo pa morate skrbeti, da boste pridelovali dobro suho krmo, ki bo imela v sebi veliko rudninskih redilnih snovi, zlasti apna in fosforove kisline. To boste dosegli z zadostnim gnojenjem s fosforovimi gnojili in z apnom. Četudi kmetujete na kraških tleh, vendar ne mislite, da imajo Vaše zemlje dovolj apna, ki ga rastline lahko užijejo. Če gnojite z apnom, ne pozabite na gnojenje z dušikom, in tu hodi v poštev hlevski gnoj ali še bolje na travnikih in deteljiščih gnojnica. Preberite knjigo „Apno v kmetijstvu“, ki jo dobite pri naši družbi za 30 h. — Izkušnja uči, da se včasih živina vsled neprimerne krme tako pokvari, da pozneje nobeno sredstvo in tudi dobra krma nič več ne pomaga in da ne kaže drugega kakor živino premeniti.

Vprašanje 183. Imam prasiča, ki se mu je kar naenkrat glava za polovico obrnila, da jo čisto po strani drži, kadar hodi. Prasič je čisto mlad in drugače popolnoma zdrav. Kaj jemu vzrok in kako odpomoči? (M. P. v L.)

Odgovor: Dogodek pri Vašem prasiču utegne biti krč, božjast ali kaj podobnega ter je posledica kake živčne bolezni. Pri enakih živčnih boleznih ni doseči z zdravljenjem posebnega uspeha. Pri mladih prasičih taki pojavi dostikrat sčasom sami ponehajo, vendar Vam briporočamo poklicati živinozdravnika, ki dožene pravi vzrok in Vam da navodilo za lečenje.

Vprašanje 184. Ali bi imel kaj uspeha že pri otavi, če bi po prvi košnji travnik pognojil s superfosfatom in s kalijevo soljo? (J. Ž. na R)

Odgovor: Ker superfosfat zelo hitro učinkuje, boste brezdvomno imeli že pri otavi uspeh, če z njim pognojite travnik precej po prvi košnji. Isto velja tudi o kalijevi soli.

Kaj delajo naše podružnice.

Čč. načelnistva podružnic nujno prosimo za redna in kratka poročila o svojem delovanju, ki bodo njim v čast in tovarišicam v spodbudo!

Podružnica v Sv. Križu pri Litiji.

Tukajšnja podružnica je bila ustanovljena že pred več leti. Ob ustanovitvi ni imela drugega kakor dobro voljo in predvsem pogum delovati za kmetijski napredek. Ustanovitelj podružnice je bil bivši tukajšnji nadučitelj g. Janko Jeglič in pod njegovim vodstvom je podružnica razmerno vrlo dobro napredovala, ker je znal na raznih vratih trkati za podporo, vsled česar je bilo podružnici mogoče kupiti posestvo z namenom, narediti vzoren vinograd in drevesnico. Pričelo se je z delom, a žal, da nas je zapustil g. nadučitelj Jeglič. Vodstvo je prešlo v druge roke. Sicer smo se trudili in delali, podružnica je res živela, a zelenega napredka ni bilo mogoče doseči v zadostni meri. Približno pred štirimi leti smo izvolili novega načelnika, nov odbor in smo dobili novega delovodjo za trtnico in drevesnico. Sedaj je podružnično delovanje v najlepšem tiru. Naš delovodja Josip Oven, ki je obenem podružnični odbornik, je vsestransko delaven, bodisi za sprehod podružnice ali pa za podrejeno mu drevesnico, trtnico in matičnjak, ki so vsi v najlepšem redu, kar je priznано od raznih strokovnjakov, ki hodijo nadzirati te podružnične naprave. Za prihodnjo jesen ima podružnica za razširjenje matičnjaka obljubljenih zopet 600 K državne podpore od c. kr. kmetijskega ministrstva, vsled česar bo mogoče podružnici še bolj napredovati. Z veseljem bomo pozneje poročali v „Kmetovalcu“ o doseženem uspehu, ki bo nam v vseje in drugim v spodbudo. Naša podružnica je zgolj v kmetijskih rokah; pomagamo si sami in smo ponosni na svoje uspehe. Predramite se, kmetje, povsodi, ne zanašajte se na druge, delujte v svoj prid, pa boste imeli uspehe kakor mi in ojačeni boste še za razna druga podjetja, ki so kmetom tako nujno potrebna. Bodimo složni in naše geslo bodi: „Kmet za kmeta!“

Podružnica v Srednji vasi v Bohinju.

Binkoštno nedeljo je imela naša podružnica v šolskih prostorih živahen sestanek in poučno predavanje družbenega ravnatelja G. Pirca. Predavatelj je najpoprej poročal o zadevi podpor, za zboljšanje hlevov, potem pa je očitral, kako je z majhnimi stroški popraviti hleve, ki so dostikrat pravicati brlogi. Poudarjal je neobhodno potrebo svetlobe in zraka, ki sta sovražnika in uničevalca škodljivih gliv, ki se v veliki množini rede v temnih in zatohlih hlevih ter poleg nesnage povzročajo, da se mleko in presno maslo ne drži ter so tudi obenem kali raznim boleznim. Priporočal je posebno tlakovanje staj, odvod gnojnice in primerno uravnavo jasi in gnojišč.

Med poljudni svoj govor je vpletel razne pouke in nasvete glede živinoreje, posebno prasičereje in kuge rdečice. Po končanem govoru je odgovarjal na razna vprašanja, ki so jih stavili udeleženci. Ko ga je podružnični načelnik slednjič zahvalil za prijazni trud, smo spremili gospoda ravnatelja na vas, kjer je pri posestniku J. Arhu ogledal hlev, ki ga namerava popraviti. Pri odhodu je obljubil, da

privedi, če bo le mogoče, prihodnjo jesen tu v Srednji vasi štiridneven poučni tečaj. Da se zanimanje za podružnico bolj oživi, se naprosi gospod okrajni živinozdravnik, da da bo enkrat čez poletje predaval o prasičereji in o kugi rdečici.

Kmetje, podružnica vam bodi središče in torišče, kjer naj bi se vsaj vsako drugo nedeljo shajali in razpravljali razna vprašanja in težnje kmetškega stanu ter drug drugega bodrili k naprednemu kmetovanju.

Podružnica v Planini.

Občni zbor kmetijske podružnice v Planini se je vršil dne 10. marca t. l. s precejšnjo udeležbo društvenikov. V novi odbor so bili izvoljeni: za načelnika nadučitelj Josip Bénédek, za odbornike pa Fran Chiautta, Anton Lavrič, Fran Martinčič in Fran Mejak. Podružničnega bika simodolca je prevzel v oskrbo Jernej Benčan. Ker je imel ta gospodar že poprej svojega bika te pasme, smo sedaj v tej zadevi v naši dolini dobro preskrbljeni. Podružnično orodje se pridno rabi, posebno obe travniški brani in žitni čistilnik.

Kmetijske novice.

„Perotninar“, ta za naše gospodarje prepotrebni slovenski mesečnik, je pričel izhajati v drugem letu. Kolike važnosti je ta list za razvoj našega slovenskega perotninarstva in reje malih domačih živali, tega nam pač ni tu ponovno poudarjati. Priporočamo le vsakemu zavednemu slovenskemu gospodarju in gospodinja, da se nanj napači ter tako pripomore ne samo k razvoju tega resnično koristnega in lepega lista, ampak tudi sebi do zaželenega uspeha v dobičkonosni mali živinoreji. Cena listu, K 2.50 na leto, je tako nizka, da si list pač lahko omisli vsak, še tako majhen gospodar ali gospodinja. Uredništvo za brezplačno dopišljanje naročnine priloži listu poštno položnico. Kdor si pa hoče sčasom v tej važni kmetijski panogi napraviti povsem popolno, zelo koristno in lepo knjižnico, ta naj ne zamudi prilike, dokler je še čas, ter naj tudi naroči prvi letnik, ki ga ima uredništvo „Perotninarja“ v Trziču, Gorenjsko, za ceno K 2.50 nevezanega in K 3.50 vezanega še nekaj v zalogi. Kolike važnosti je ta list za naše slovensko ljudstvo, to spričujeta podpori, ki sta jih deželni odbor kranjski in kmetijsko ministrstvo podelila listu v svrhu njegovega obstanka, ter bi bilo tudi v našo čast, ohraniti si list, ki je tako velike važnosti za razvoj male živinoreje, ki je v naših slovenskih krajih, žal, tako zanemarjena. Pripomniti moramo tudi, da je bil prvi letnik „Perotninarja“ v mednarodni razstavi v Solnogradu z dne 20.—22. aprila t. l. odlikovan s prvim darilom, t. j. s srebrno zaslužno svetinjo, kar priča o njega vsestranski porabnosti in strokovni ureditvi.

VIII. mednarodni kmetijski shod se je vršil od 20. do 25. t. m. na Dunaju in potem so sledili poučni izleti na razne kraje, koder so si udeležniki shoda ogledali razne zanimivosti. Na shod so dospeli zastopniki iz vseh delov sveta; seveda je bilo največ Avstrijcev in tudi naša dežela je bila častno zastopana po mnogih udeležnih, ki so večinoma dobili v ta namen državno podporo. Imeli bomo priliko važne ter zanimive govore in predloge tega kmetijskega shoda v tem listu objaviti.

Prvi mednarodni zvezni dan kmetijskih zadrug 1. 1907. je bil od 22. do 24. t. m. na Dunaju. Namen tej prireditvi je bil posvetovati se na podlagi izkušenj po deželah, koder imajo že razvito zadružništvo, kako delati za nadaljnji razvoj zadružništva.

Družbene vesti.

**** Modre galice družba nima nič več v zalogi,** kajti tudi ona dva vagona, ki jih je družba naknadno kupila in je oddaja v zadnji številki „Kmetovalca“ objavila, sta popolnoma pošla. Naročitve na modro galico se torej ne sprejemajo več.

**** Sivo francosko semensko ajdo** bo družba letos zopet imela v zalogi. Ceno prijavimo v prihodnji številki. Ajda pride kmalu v Ljubljano, ker smo ravnokar dobili sporočilo, da je na potu po morju v Trst.

**** Umetna gnojila za ajdo,** zlasti rudninski superfosfat, prosimo gg. ude pravočasno naročiti, ker bo družbi le tedaj mogoče točno postreči; kajti ob času setve se naenkrat nakopiči toliko naročil, da jih ni mogoče obratno zvršiti. Pa tudi tvornice ne morejo vsem zahtevam ustreči, če se naenkrat veliko zahteva. Prosimo gg. ude, naj to upoštevajo in naj ne čakajo do zadnjega dne, kajti po sedanjih izkušnjah bo letos družba v teku kakih 14 dni morala razposlati okoli 50 vagonov superfosfata, in če ne bomo imeli pravočasno naročil v rokah, pride v zadrego tvornica in v led tega tudi družba. Prosimo torej!

**** Oddaja kos.** Družba oddaja letos, kakor vsa zadnja leta, in ima že v zalogi za svoje ude posebno narejene kose iz najboljšega avstrijskega jekla, in sicer v isti kakovosti kakor lansko leto. — Kose so ravne, pri peti širje, in pete so tako postavljene, kakor jih žele naši kosci. Družba je dala napraviti obliko, ki je sicer enotna, ki pa po možnosti ustrega različnim željam posameznih pokrajin vse dežele. Na pogosto izraženo željo po trših kosah smo letos naročili trše kaljene kose. — Vse kose so že obrušene, da se hitreje sklepajo. Koso more vsakdo izbrati ter tako, ki ima kako napako, ki jo je zakrivila tvornica, zameniti. — Vsaka kosa ima vtisnjeno družbeno ime. — Ker se zaradi visoke poštnine pošiljatev posameznih kos preveč podraži, zato priporočamo skupno naročanje potom podružnic, in sicer če le mogoče vsaj 10 kos skupaj.

Cene kosam so naslednje:

Dolgost v pesteh:	6	6½	7	7½	8
„ „ cm:	60	65	70	75	80

Cena: 80 h, 90 h, 1 K, 1 K 10 h, 1 K 20 h.

Poleg teh kos ima družba vsled večkrat izražene želje tudi v zalogi 45 cm kratke, posebno močne in široke kose za košnjo stelje in praproti v gozdu in po skalnatih tleh. Cena tem kosam je 90 h za komad.

**** Tomasove žlindre** do jeseni ni več dobiti, zato družba preneha do tja z oddajo tega umetnega gnojila.

**** Trtne škropilnice** ima družba kakor prejšnja leta tudi letos v zalogi, in sicer tri vrste: Navadne škropilnice, „Korona“, po 20 K; škropilnice najnovejše sestave, „Hero“, pri katerih se da izsneti sesalnica, po 30 K in škropilnice za sadno drevje ter visoke latnike „tirolske sestave“ po 35 K. Te cene veljajo z zabojem vred. Opozarjamo, da so vse trtne škropilnice z bakreno posodo letos v ceni silno poskočile, ker je bakor za 1/3 dražji kakor lansko leto. Naša družba je kupila trtne škropilnice že meseca julija lanskega leta, zato ima še nižje lanske cene, ki jih bo pa mogla le toliko časa zdrževati, dokler bo kaj kupljene zaloge; zaradi tega prosimo ude, da se podvizajo z naročili.

**** Zmleto žveplo proti plesnobi** na trtah ima družba v zalogi le v najfinjši kakovosti in je vsled tega nekoliko dražje, se ga zato 1/4 manj porabi in je jačje v svojem učinku. To „ventilirano“ žvepleno moko oddaja družba po 18 K 100 kg, in sicer v vrečah po 50 kg. Podružnice, ki

skupno naroče žvepleno moko, jo dobe voznine prosto, kakor modro galico.

Prave bergamaške osle, in sicer temnovišnjekaste, podolgem žilaste, oddaja družba po 60 h. Osle so vse enake kakovosti ter so 25 do 26 cm dolge.

**** Lanene tropine,** ki so najboljša močna krma za živino in skoraj nenadomestna pri vzreji mlade govede, ima družba vso zimo v zalogi ter jih oddaja po 19 K 100 kg z vrečami vred. Te tropine se oddajajo le v vrečah po 50 kg.

**** Umetna gnojila** ima kmetijska družba sedaj naslednja v zalogi:

Rudninski superfosfat po 7 K 75 h 100 kg z vrečo vred.

Kajnit po 5 K 50 h 100 kg.

Kalijevo sol po 12 K 60 h 100 kg. To gnojilo se oddaja tudi v vrečah po 50 kg za 6 K 50 h, ker tvornica za množine po 50 kg zaračuna 20 h za vrečo. Kdor gnoji travnike s Tomasovo žlindro ali z rudninskim superfosfatom, ta mora gnojiti tudi s kalijem, bodisi s kalijevo soljo ali s kajnitom. Mi odločno priporočamo kalijevo sol, ki ima v sebi 40 % kalija in stane 12 K 60 h, dočim ima kajnit le 12—13 % kalija ter stane 5 K 50 h. Namesto 300 kg kajnita se vzame le 100 kg kalijeve soli, a ima še več kalija in se vrhutega še prihrani 3 K 90 h.

Kostno moko po 28 h za kilogramski odstotek fosforove kisline. Režijski stroški se posebej zaračunijo. Vreča se ne računa.

Kostni superfosfat po 11 K 100 kg z vrečo vred.

**** Za živinorejce** ima družba v zalogi požiralnikove cevi po 12 K in trokarje po 5 K. Oboje služi da se napenjanje govedih hitro in zanesljivo odstrani. — V zalogi ima družba tudi mlečne cevi komad po 80 h. Mlečne cevi se rabijo za odtok mleka, kadar kravo vime tako boli da je ni mogoče molsti. — Mlečna cev se porine skoz sesek v vime ter se potem vime stiska in tlači, da vse mleko odteče. — Napajalnike za teleta iz pocinjene ploščevine oddaja družba po 10 K.

**** Klajno apno** oddaja družba v izvornih vrečah, težkih 50 kg, po 22 h kg. V manjših množinah, nad 20 kg, po 24 h, v množinah pod 20 kg pa po 26 h kg. Za manjše pošiljateve na zunaj se še posebej zaračuni za vsako pošiljatev 30 h za zavoj, vozni list itd. — Manj kakor 5 kg se ne razpošilja. — Opozarjamo, da je klajno apno potreben dodatek h krmu, koder krmila nimajo v sebi dovolj rudninskih snovi, zlasti fosforove kisline, in da klajnega apna ni zamenjati z ničvrednimi redilnimi štopami za živino.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dné 13. maja 1907.

Seji je predsedoval družbeni predsednik g. deželni glavar O. pl. Detela, navzoči so bili: podpredsednik g. komercialni svetnik Povše in odborniki gg. prof Barbo, baron Lazarini, baron Liechtenberg, A. Pavlin, Pogačnik, Rohrman, dr. pl. Wurzbach in ravnatelj Pirč.

Uvažujé dejstvo, da se je njegova ekscelenca g. c. kr. kmetijski minister Leopold graf Auersperg s posebno eneržijo zavzel za koristi avstrijske živinorejce ter je odredil izredne korake v prospéh živinorejce v planinskih pokrajinah, je glavni odbor sklenil predložiti mu v imenu kranjskih kmetovalcev posebno zahvalo.

Glavni odbor je vzel na znanje poročilo tajništva o dosedanjih pripravljalnih korakih glede porabe državne podpore za prasičjo rejo za leto 1907. ter je pri tej priložnosti določil, kako je postopati, da se po možnosti prepreči poraba oddanih čistokrvnih angleških prasičev v druge svrhe kakor za plemo, ker se je z več strani izvedelo, da nekteri zlorabljajo oddajo plemenskih prasičev po znižani ceni.

Tajnikovo poročilo o izdaji VIII. zvezka kmetijske knjižnice »Siljenje ali kaljenje ameriških ključev« je glavni odbor odobril.

Ker je od družbe jeseni kupljena modra galica popolnoma pošla in se kaže zlasti po Dolenjskem še pomanjkanje galice, je tajništvo sklenilo brzojavnim potom nakup še dveh vagonov modre galice, sicer po zvišani ceni, kar bo pa vendar preprečilo neprijetno draženje galice v slučaju pomanjkanja. Glavni odbor je izvršeni nakup naknadno odobril kot potrebnega.

Neka družbena podružnica se je obrnila z nujno prošnjo na glavni odbor za preskrbitev kake podpore, ker so kmetovalci podružničnega okoliša zaradi dolge zime in pozno zapadlega snega porabili vso krmo ter zaradi njih visoke planinske lege ne morejo kmalu upati na novo krmo, oziroma na pašo, vsled česar bi drugače bili prisiljeni svojo živino poprodati, ker vsled revščine ne morejo od drugod dobiti brez podpore sena, ki ima sedaj visoko ceno. Tajništvo je dogovorno s predsedništvom takoj prosilo c. kr. deželno vladu izposlovati brzojavnim potom pri c. kr. ministarstvu za notranje zadeve državno podporo in istotako pri kranjski hranilnici, kjer je ravnatelj osebno predložil prošnjo ter je kranjska hranilnica blagodušno takoj nakazala 500 K podpore. Glavni odbor je odobruje vzel na znanje tozadevne korake predsedništva ter je sklenil izreči posebno zahvalo ravnateljstvu kranjske hranilnice.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske za l. 1906. naj se po odborovem sklepu vrši 13. junija t. l., oziroma teden kasneje, če dotlej ne bo mogoče vsega prirediti. Ob tem sklepu se je tudi spominjalo na dejstvo, da kmetijska družba kranjska letos praznuje svojo stoštridesetletnico.

Z ozirom na to, da je mnogo zlasti novih podružnic, ki niso dobile še nikake podpore in jim je zato delovanje ob njih pičlih dohodkih zelo oteženo, je glavni odbor sklenil, iz tekoče družbene zaloge, v kolikor je na razpolaganje, dati takim podružnicam podpore na račun že dovoljene, a ne še izplačane deželne podpore, ki bo prej ali slej vendarle nakazana.

Prošnjo mlekarske zadruga v Št. Joštu nad Vrhniko je glavni odbor sklenil toplo priporočeno predložiti potom deželne vlade c. kr. kmetijskemu ministarstvu.

Prošnjo mestne občine v Črnomlju za preložitve enega letošnjega semnja je glavni odbor sklenil priporočiti.

Glavni odbor je vzel na znanje vse dopise deželne vlade, oziroma c. kr. kmetijskega ministarstva glede državnih podpor za leto 1907. in je naročil izvršitev tozadevnih predpisov, v kolikor je že sedaj to mogoče.

Glavni odbor je vzel na znanje poročilo glede ravnokar se vršечеega trimesečnega mlekarskega tečaja na Vrhniki. Ob razgovoru te zadeve je tajnik pojasnil, da je po naročilu uda predsedništva priobčil v družbenem glasilu pojasnilo, kdo in po čigavem naročilu so se ta in prejšnji mlekarski tečaji priredili.

Na prošnjo živinorejske zadruga v Selcih je glavni odbor sklenil pripevati zadrugi 300 K iz državne podpore za povzdigo govedoreje k nakupu čistokrvnega pingavskega bika.

Glavni odbor je sklenil kupiti tri bika simodolske pasme, ki so v deželi zrejeni, ter jih oddati občinam, ki so jih že ogledale in so zanje prošile.

Glavni odbor je vzel na znanje dopis c. kr. deželne vlade glede škodljive prodaje nedozorelih telet za klanje ter je naročil izvršitev onih korakov, ki spadajo v družbeni delokrog.

Prošnjo nekega uda za podelitev brezplačnega pluga glavni odbor iz načelnih vzrokov ni mogel uvaževati in mu v take svrhe tudi ni na razpolaganje nikakih sredstev.

Na poziv c. kr. deželne vlade je glavni odbor sklenil odgovor, kakšno stališče zavzema kmetijska družba za svoje uslužbenec-uradnike z ozirom na novi zakon glede starostnega zavarovanja zasebnih uradnikov.

Vablu kranjsko-primorskega gozdarskega društva k občnemu zboru je glavni odbor sklenil odzvati se ter poslati k temu zboru svojega zastopnika.

Odbor je vzel na znanje dopis c. kr. železniškega ministarstva, da je imenovan za družbenega zastopnika v državnem železniškem svetu po smrti dosedanjega zastopnika g. ravnatelja Luckmanna družbeni glavni odbornik in predsednik trgovske in obrtniške zbornice g. Josip Lenarčič in za njegovega namestnika družbeni glavni odbornik c. in kr. komornik g. Anton grof Barbo.

Glavni odbor je vzel na znanje ukrep deželne vlade, da je imenovan za uda licencevalne komisije v kamniškem političnem okraju g. živinozdravniški asistent J. Demšar namesto c. kr. višjega okrajnega živinozdravnika Josipa Sadnikarja v Kamniku, ki je ta posel odklonil.

Za nove družbene ude so se zglasili in so bili v zmislu pravil sprejeti gg.:

Egger Jurij, posestnik v Beli peči; Walter Anton, vrtnar na Bledu; Rihar Valentin, posestnik na Pristavi; Dobravec Jakob, posestnik v Podsredi; Simončič Frančišek, posestnik v Podsredi; Kek Ivan, posestnik v Pljuski; Benje Josip, posestnik v Dol. Skopicah; Zorko Mihael, posestnik v Vel. Mraševem; Grame Ivan, posestnik v Hraslju; Ravnik Frančišek, posestnik na Bitnjah; Šmuc Jurij, posestnik v Želimljah; Božič Josip, gostilničar v Dolgi poljani; Kočelja Josip, posestnik v Budanjah; Arlič Frančišek, graščinski oskrbnik v Črnelem; Podlesnik Maksimilijan, t. govec v Radečah; Flis Slavko, učitelj v Škofji Loki; kontesa Margheri di Commandona Rodriga, graščakinja na Otočcu; Kencilija Josip, posestnik v Vasenem; Vrankar Jernej, posestnik v Črnem vrhu; Petek Peter, posestnik v Velikih selih; Bratož Ivan, posestnik v Jakovicah; Kopatin Frančišek, posestnik na Dobravi; Starec Anton, posestnik in krojač na Trški gori; Triplat Frančišek, posestnik v Doslovičah; Globočnik Ciril, oddelni načelnik banke »Slavije« v Ljubljani; Stele Blaž, posestnik v Ljubljani; Žarn Anton, posestnik v Vel. Mraševem; Ban Josip, posestnik v Vidošičih; Klančar Frančišek, posestnik v Rodnjah; Čagelj Frančišek, posestnik v Gor. Medvedjem selu; Levč Josip nasl., trgovec v Ljubljani; Ljudska šola v Topli rebri; Burja Josip, posestnik v Lasenem; Hacc Jernej, posest. in župan v Potoku; Letnar Benedikt, logar v Kamniku; Pevec Gregor, posestnik v Zibiki; Gerdešič Josip, c. kr. dvorni svetnik v Novem mestu; Vovko Frančišek, posestnik v Brezju; Babnik Ivan, posest. v Bizaviku; Črne Jakob, posestnik v Zgornjih Gorjah; Triller Ivan, ključavničar na Bledu; Lušin Peter, posestnik v Postojni; Meze Alojzij, posestnik v Postojni; Jurečič Frančišek, posestnik v Črešnjicah; Jurečič Josip, posestnik v Črešnjicah; Zajec Ivan, posest. v Žalni; Höglger Jurij, posestnik v Kuki vasi; Colarič Josip, posest. v Dol. Prekopi; Longo Em I., posestnik v Mal. Mraševem; Sintič Jakob, posestnik v Jablanici; Bizjak Anton, posestnik v Kostanjevici; Šteh Janez, posestnik v Malencah; Hodnik Anton, posestnik v Orehovcu; Čučnik Frančišek ml., posestnik v Orehovcu; Jenškovec Alojzij, posestnik v Zaborštu; Tomšič Janez, posestnik v Podstrmu; Zagorec Janez, posestnik v Orehovcu; Močan Anton, posestnik v Kočariji; Medven Josip ml., posestnik v Kostanjevici; Sintič Janez, posestnik v Kočariji; Šval Anton, posestnik v Kočariji; Božič Josip, posestnik in kovač v Kostanjevici; Gliha Ivan, posestnik in usnar v Kostanjevici; Župan Frančišek, posestnik v Dobravi; Jalovec Janez, posestnik v Dobah; Cimerman Frančišek, posestnik v Dobah; Žarn Anton, posestnik na Griču; Banič Janez, posestnik v Sajevcah; Bratina Andrej, posestnik v Dolšicah; Frankovič Jakob, posestnik v Dolšicah; Bratina Josip, posestnik v Avguštinah; Žulič Frančišek, posestnik v Ostrcu; Košič Josip, posest. v Malencah; Rabuse Franjo, posestnik in trgovec v Kostanjevici; Divjak Josip, trgovec v Kostanjevici; Milakovič Miloš, posestnik mlina in žage v Globočicah; Kuhelj Ivan st., posestnik v Kosta-

njevici; Penca Frančišek, posestnik v Mal. Vodenicah; Stokar Anton, posestnik v Orehovcu; Laknar Frančišek, posestnik v Orehovcu; Laknar Janez, posestnik v Orehovcu; Brsan Janez, posestnik v Orehovcu; Čučnik Frančišek st., posestnik v Orehovcu; Preskar Anton, posestnik v Podsredi; Simončič Josip, posestnik in čevljar v Podsredi; Dragasnik Ivan, župn. oskrbnik v Kostanjah; Mrzlikar Pavel, posestnik na Ilovici; Štravs Anton ml., posestnik v Kostanjevici; Učakar Ivan, posestnik v Štorovju; dr. Potočnik Matko, profesor na c. kr. učiteljskišči v Mariboru; Schitnik Frančišek, c. kr. višji komisar v Ljubljani; Oberč Ivan, posestnik v Osrečju; Kavka Anton, posestnik v Krtini; Kržmanec Josip, po dom. Kamin, posestnik v Bevkah; Grbec Josip, posestnik v Metliki; Zuliani Dominik, posestnik v Št. Petru pri Gorici; Žibert Ivan, posestnik v Vel. Rakitovcu; Tonin Frančišek, župan in posestnik v Hruševki; Baloh Ivan, posestnik v Zgor. Tubinju; Klemen Simon, posestnik v Sistolah; Šuštar Josip, posestnik v Malem Rakitovcu; Jeglič Valentin, posestnik v Zgor. Tubinju; Brodarič Martin, posestnik v Rozalnicah; Svetek Josip, posestnik v Sostrem; Omahen Josip, posestnik v Dolenji vasi; Stare Frančišek, posestnik v Ilir. Bistrici; Anderlič Ivan, posestnik v Virovici; Barlič Frančišek, h'šni pos. v Ljubljani; Lampič Ivan, posestnik v Bizoviku; Remškar Andrej, posestnik v Logu; Mahoršič Jurij, trgovec v Trstu; Grivec Andrej, posestnik v Kotu; Grafenauer Frančišek, posestnik in dež. poslanec v Mostah pri Brdu v Zilski dolini; Flašberger Tomaž, posestnik v Mostah pri Brdu v Zilski dolini; Hafner Josip, mag. uradnik in posestnik v Ljubljani; Jonke I. G., trgovec v Zgor. Moselnu; Šalamun Martin, posestnik pri Sv. Antonu v Slov. goricah; Sterle Ivan, posestnik na Pristavi; Turšič Alojzij, posestnik v Malem Trnju; Celestina Josip, posestnik na Sapoti; Sotlar Anton, trgovec v Radečah pri Zidanem mostu; Kuntarič Ivan, posestnik v Kostanjevici; Češnovar Alojzij, posestnik v Kalcih; Schweiger Josip, posestnik v Loki; Velikonja Jakob, posestnik in župan na Št. Viški gori; Kocjan Matevž, posestnik v Vel. Stari vasi; Curel Matija, mizar in posestnik v Kaptolu; Predavič Janko, posestnik, trgovec in gostilničar v Hrastju; Perčič Anton, posestnik v Paradišču; Bezenšek Ignacij, demonstrator v Ljubljani; Škulj Anton, posestnik na Adamovem; Hrovat Ivan, posestnik v Gornji Brezovici; Orešnik Frančišek, posestnik v Volčjem potoku; Podbregar Gregor, posestnik v Mari Reki; Jelševar Frančišek, posestnik v Tihaboju; Keber Frančišek, urar v Ljubljani; Ivanec Frančišek, posestnik v Vel. Laščah; Škender Ivan, posestnik v Vel. Laščah; Urb Martin, posestnik v Črnomlju; Hraševac Josip, posestnik v Orehovcih; Subadolec Marija, posestnica na Dobrovi pri Ljubljani; Janežič Andrej ml., posestnik in mlinar v Vrhniku; Knific Ivan, posestnik na Vraščici; Nartnik Valentin, posestnik na Pl.šivici; Zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano; Galjot Urban, posestnik v Lahovičah; Fister Matija, posestnik v Mateni; Žagar Adolf, posestnik v Črnem potoku; Kosec Peter, posestnik na Vraščici; Vodopivec Frančišek, posestnik v Srednjem Pijavškem; Železnik Alojzij, posestnik na Slapu; Jebačin Josip, posestnik in trgovec v Štepanji vasi; Guštin Jurij, posestnik v Draščih; Ožbalt Štefan, posestnik v Plešu; dr. Tomišek Frančišek, odvetnik v Ljubljani; Benedik Josip, trgovec in posestnik v Stražišču; Kos Jakob, posestnik v Jereki; Senožetnik Frančišek, posestnik v Podlomu; Mažgon Ivan, posestnik v Čelu; Dacar Jernej, posestnik v Velikih hribih; Zagorec Frančišek, posestnik v Smoleni vasi; Medved Ivan, posestnik v Krki; Fink Anton, posestnik in zidar v Kandiji.

V a b i l o

k občnemu zboru mokronoške kmetijske podružnice dne 9. junija t. l. ob štirih popoldne pri „Stari pošti“ v Mokronogu.

S P O R E D:

1. Odborovo poročilo.
2. Račun trtnice, drevsnice in splošne blagajne ter podružnična imovina.

3. Predlogi za družbeni občni zbor.
4. Volitev odbora.
5. Volitev dveh zastopnikov za družbeni občni zbor.
6. Posamezni nasveti in predlogi.

V slučaju nezadostne udeležbe se bo vršil pol ure pozneje občni zbor ob vsakem številu udeležencev.

Kmetovalci! Zavedajte se svojega stanu, podpirajte svojo podružnico in prihitite v obilnem številu k zborovanju!

Kmetijska podružnica v Mokronogu,

dne 21. maja 1907.

A. grof Barbo, načelnik.

V a b i l o

h

kmetijskemu shodu

na Čatežu ob Savi

dne 16. junija t. l. ob treh popoldne.

Obravnavale se bodo gospodarske in kmetijske ter podružnične zadeve.

Kmetijska podružnica v Crkljah (Dol.)

V a b i l o.

Podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske v Št. Vidu pri Ljubljani.

priredi svoj

VI. letošnji kmetijski sestanek

v nedeljo, dne 16. junija popoldne ob štirih pri Žibertu na Trati.

Predaval bo družbeni ravnatelj g. Gustav Pirc o agrarno-socialnih razmerah.

K temu sestanku se vabijo čč. gg. udje kmetijske družbe in po njih vpeljani gostje.

Anton Štrukelj, podružnični načelnik.

Listnica uredništva.

F. P. v K. Ktera zavarovalnica je najbolj priporočena za zavarovanje proti škodi po toči, nam ni mogoče povedati. Mi priporočamo tisto, ki računa najnižjo zavarovalnino, daje največje udobnosti pri plačevanju zavarovalnine in ki najlepše postopa pri izplačevanju škode. Prvi dve prednosti se izvesta, če se pri raznih zavarovalnih društvih vpraša za pogoje, zadnjo prednost pa pokaže izkušnja v slučaju toče.

P. S. v G. Če ima sosed zastarano pravico voziti čez Vaš vrt, se ne da sodnim potom nič doseči, temveč le s poravnavo ali z odkupom pravice. — Glede odprave skupne paše se ravnajte po odgovoru na 140. vprašanje v zadnji številki »Kmetovalca«.

G. H. v K. Če ste smreke kupili ter jih posekali in ni bil določen čas, kdaj jih iz gozda izvozite, potem nima prodajalec pravice ovirati poznejši odvoz smrek.

F. P. v T. Mi ne vemo, kaj imenujete gobe na živalski koži, zato ne moremo odgovoriti na Vaše vprašanje. Če so dotične gobe bradavice, potem se ravnajte po odgovoru na 154. vprašanje v prejšnjem listu »Kmetovalca«.

K. K. v T. Vsak lastnik pasočih se živali je zavezan skrbeti, da njegova pasočja se živina ne dela škode na tujih tleh, zato niste zavezani svojega posestva na katerikoli način pred pašno živino zavarovati ali zaznamovati.